

Dél-Korea mint Európa felfegyverkezésének nyertese

Nagy Angelina

DÉL-KOREA MINT EURÓPA FELFEGYVERKEZÉSÉNEK NYERTESE

Nagy Angelina, kutató, MKI

Az orosz-ukrán háború, az amerikai biztonsági garancia bizonytalanabbá válása és Donald Trump elvárásai a NATO-tagországok magasabb védelmi kiadásával kapcsolatban régóta nem látott mértékű fegyverkezést indított be Európában, amely a ReArm Europe-tervben is körvonalazódott. Az európai védelmi kapacitások felfejlesztésének azonban nem kizárólag az európai nagyvállalatok lehetnek a nyertesei, hanem a világ tíz legnagyobb fegyverexportőre közé az utóbbi években bekerülő Dél-Korea is. Kelet-Közép- és Észak-Európa országai, kihasználva a K-Defense nyújtotta előnyöket, sorra kötik az üzleteket a dél-koreai védelmi vállalatokkal. Dél-Korea megjelenése az európai biztonsági architektúrában geopolitikai következményekkel is jár: nem csupán Szöul globális jelentőségét emeli, hanem a kelet-közép-európai országok, különösen Lengyelország és Románia regionális ambícióit támogatva növeli súlyukat Európa védelmében.

Új szereplők a fegyverkezési versenyben

Az orosz-ukrán háború rámutatott az európai biztonsági architektúra gyengepontjaira. Az elhúzódó biztonsági válság és az egyre valószínűbb amerikai kivonulás az európai biztonsági architektúrából indokoltta tette az európai országok számára, hogy felülbírálják saját védekezési képességeiket és az ehhez szükséges hadiipari kapacitásait. Egy új fegyverkezési verseny hajnalán új játékosok is szerepet kaphatnak. A megnövekedett kereslet kielégítésére ugyanis egy, az európai piacra újonnan betörő szereplő, Dél-Korea jelentkezett be. Az ország az utóbbi pár évben a világ egyik [leggyorsabb növekedését](#) produkálva 2024-ben megszerezte a nyolcadik helyet a legnagyobb fegyverexportőrök között, ami a globális védelmi ipar oligopolisztikus jellege miatt komoly fejlemény. A látványos betörésben központi szerepet játszott az orosz-ukrán háború: míg 2012 és 2021 között Dél-Korea védelmi exportjának éves átlagértéke 3 milliárd dollár körül mozgott, 2022-re ez a szám 17,3 milliárdra ugrott, 2023-ban pedig 14 milliárd dollár volt. A 2024-es 9,5 milliárd dolláros export ugyan elmaradt a célkitűzésektől, de a dél-koreai védelmi vállalatok jelentősen növekvő [működési profitjával](#) együtt számítva továbbra is komoly eredmény.

Közép-kelet-európai kereslet, koreai lehetőségek

Dél-Korea fegyvereladásainak megugrása elsősorban a közép-kelet-európai országokkal kötött üzleteknek köszönhető. Az Oroszországot hagyományosan biztonsági fenyegetésként értelmező, NATO keleti szárnyát alkotó országok védelmi igényei jelentősen megnövekedtek az ukrajnai háború következtében, Ukrajna katonai támogatása pedig lecsökkentette saját fegyverkészleteiket. A keresletet azonban a nemzetközi fegyverkereskedelmet hagyományosan domináló NATO-tagor-

szágok, például az USA, Franciaország, Németország és Olaszország saját hadseregük fejlesztése és Ukrajna felfegyverzése mellett megfelelő tömeggyártási kapacitások híján nem tudták kielégíteni. Ebbe a részbe igyekeznek befurakodni a dél-koreai vállalatok, melynek eredményeképp K9 Thunder önjáró lövegek, K2 tankok, rakétavetők és egyéb védelmi eszközök [erősítik](#) Lengyelország, Románia, Észtország, Finnország és Norvégia haderejét, de védelmi együttműködési megállapodásokkal készítik elő a további üzleteket, többek között Litvániával, Lettországgal, Svédországgal, Szlovákiával és Csehországgal is.

A dél-koreai katonai felszerelések legnagyobb importőre Európában, de világszinten is Lengyelország volt. Varsó 2022 óta 16 milliárd dollár értékben [vásárolt](#) fegyvereket Dél-Koreából, például K9-es önjáró lövegeket, rakétaindítókat és vadászgépeket. A legjelentősebb üzletet és legkomolyabb elköteleződést a dél-koreai haditechnika mellett a Hyundai Rotemmel kötött, amely ezer darab K2-es tank beszerzésére irányuló [megállapodás](#) létrejöttét jelenti. Ez alapján 180 harckocsit Dél-Koreából szereznek be, a maradék 820 darabot – kifejezetten lengyel igényekre szabott K2PL nevű variánst – pedig Lengyelországban fogják legyártani 2026-tól kezdve. Varsó így egyrészt gyorsan jut nagy mennyiségű tankhoz: az eddig leszállított rendelések hatékony, gyakran határidő előtti érkezését a lengyel vezetés több ízben [dicsérte](#). Másrészt a hazai gyártással és technológiatranszferrel saját védelmi iparát is fejleszti. A nagymértékű beszerzések emellett geopolitikai célokat is szolgálnak. A dél-koreai fegyverbeszerzések révén Lengyelország a NATO második legnagyobb szárazföldi haderejével fog rendelkezni. Mivel az ukrajnai háború felemésztette az európai fegyverkészleteket, Lengyelország a megnövekedett keresletre számítva hatalmas mennyiségben gyárt le tankokat, deklarálta regionális elosztóközponti szerepre pályázva, hogy növelje saját jelentőségét Európán és a NATO-n belül. A gyártási bázisok létrehozása természetesen nem csupán Varsó ambícióit szolgálja, hanem hídfőállásként támogatja Szöul további terjeszkedését Európa védelmi piacára. A dél-koreai fegyverek regionális elosztóközponti szerepére legújabban Románia is bejelentkezett, ahol [megállapodások](#) szerint az idei évben épít gyártási bázist a Hanwha Aerospace. A K-Defense így Bukarest stratégiai ambícióinak is fontos eszköze.

Miért ilyen sikeres a dél-koreai hadiipar?

Dél-Korea különleges biztonsági helyzete miatt folyamatosan fejlesztette saját fegyverrendszereit. A védelmi iparágba való kitartó befektetést, a nagy védelmi büdzsét és a tömeggyártási kapacitások fenntartását az Észak-Korea jelentette fenyegetés igazolta, arra is rákényszerítve az országot, hogy versenyképes kapacitásokat, technológiákat fejlesszen ki, amelyekhez felhasználja saját, világklasszis ipari bázisait, például hajógyártás, elektronika vagy autógyártás terén. A Washingtonnal való szoros szövetség és az azzal járó technológiatranszfer nemcsak a dél-koreai védelmi ipar fejlődését, de a NATO-interoperabilitást is biztosította. Fontos tényező továbbá az állam és a magánvállalatok közötti, világviszonylatban kifejezetten szorosnak számító és hatékony munkamegosztás is. A kutatás-fejlesztést, a fegyverek megtervezését, tesztelését, tehát a fegyverfejlesztési procedúra legköltségszerűbb részét ugyanis állami szervek végzik, a magánvállalatok pedig a tömeggyártásra fókuszálnak, mindez pedig lehetővé teszi, hogy rugalmasabbak és áraikat tekintve versenyképesebbek legyenek a hazai és nemzetközi piacon egyaránt. Mindez azt eredményezi, hogy a dél-koreai vállalatok technológiailag fejlett és versenyképes, NATO-sztenderdekkel kompatibilis fegyverrendszereket tudnak

kínálni alacsony áron, tömeggyártási kapacitásaiknak köszönhetően rövid szállítási időkkel operálva. A fegyverpiacra később érkezőkként ráadásul rugalmasabbak és nagyobb igyekezettel próbálnak igazodni a vásárlók igényeihez is: nagylelkűbbek a technológiatranszfert illetően, gyorsabban reagálnak karbantartási-javítási igényekre és hajlandóbbak például a gyártás lokalizálására.

Jövőbeli terjeszkedési stratégiák és geopolitikai célok

Dél-Korea terjeszkedése az európai hadiiparban persze nem mentes az akadályoktól. Bár Dél-Korea kívánatos védelmi partner az EU szemében, amelyet a 2024 novemberében kötött kétoldalú biztonsági és védelmi [partnerség](#) is példáz, az Európai Bizottság által kiadott [fehérvény](#) elsősorban az európai gyártókat részesítené előnyben. A fegyvergyártásban domináns európai országok, kiváltképp Franciaország, Németország és Nagy-Britannia közép- és hosszútávon – főleg, ha sikerült feljebb tornáznia tömeggyártási kapacitásaikat – konkurenciát fognak látni a dél-koreai vállalatokban. Ahogy azt az eddig kötött üzletek is mutatják, Dél-Korea elsődlegesen Közép-Kelet- és Észak-Európa országaiban talál szíves fogadtatásra, amelyek révén aztán igyekszik tartósabban megvetni a lábát az európai védelmi piacon. Lengyelország és Románia eklatáns példái a K-Defense nyújtotta stratégiai előnyök kihasználásának: a dél-koreai védelmi vállalatok révén költséghatékony módon felfejlesztik haderejüket, hogy az európai védelem perifériális szereplőiből kulcsfontosságú pozíciók felé mozduljanak el a NATO biztonsági architektúrájában.

Ami Amerikát illeti, a dél-koreai vállalatok növekvő szerepe az európai biztonsági architektúrában nincs Washington ellenére, mivel egyrészt a dél-koreai még nincs a világelső amerikai fegyvergyártás szintjén, Szöul így komplementer szerepet tölthet be Washingtonhoz képest. A dél-koreai hadiipar másrészt erősen összekapcsolódott az amerikai hadiiparral, sok tekintetben, a legfejlettebb technológiákat illetően rászorul az USA vállalatokra, így ahhoz, hogy tovább konszolidálhassa jelenlétét az európai piacon, szüksége lesz a Washingtonnal való fokozott együttműködésre.

Dél-Koreában az európai fegyverkezési hullám meglovaglásának szándéka változatlan marad. A dél-koreai vállalatok rugalmasságukat, tömeggyártási kapacitásaikat, gyorsaságukat és költséghatékonyságukat kihasználva továbbra is igyekeznek majd benyomulni az európai fegyvergyártók által szabadon hagyott résekbe, keresve a lehetőségeket a közép-európai bázisok kialakítására, ahonnan Európa egyéb részeit is elérhetik. Bár a [cél](#), hogy Dél-Korea 2027-re a négy legnagyobb fegyverexportőr közé kerüljön, a felfüggesztett Jun Szogjol-kormányzat külpolitikai stratégiájának egyik pillérét képezte, a védelmi fejlesztések és a hadiipari vállalatok nemzetközi terjeszkedése bipartizán konszenzust élvez Dél-Koreában. A jelenlegi törékeny belpolitikai helyzet és egy esetleges kormányváltás tehát nem hozna változást ebben a prioritásban. Emellett a védelmi iparhoz sok szállal kötődő hajógyártás is középpontban lesz Dél-Koreában, tekintve az amerikai fejleményeket. Washington hajógyártási ambícióihoz, Kína globális hajógyártási dominanciájának megtöréséhez ugyanis nagyban [alapoz](#) a világmásodik Dél-Koreával való együttműködésre, Szöul pedig az amerikai vámtarifák elkerüléséhez vetheti latba kapacitásait. Dél-Korea tömeggyártási képességei ezért fontos előnyökkel szolgálnak az országnak Európa megnövekedett védelmi és az USA hajókra vonatkozó kereslete miatt. A bel- és külpolitikai kihívások közepette különösen fontos lesz Szöul számára, hogy ezen képességeire támaszkodva növelje saját jelentőségét és mozgásterét.

